Информатор за болеснике

Анестезиолог је лекар специјалиста који је завршио Медицински факултет и четири године специјалзације из анестезиологије, реаниматологије и интензивне терапије. Улога анестезиолога током операције је да прати све животне функције Вашег организма (крвни притисак, рад срца, плућа и бубрега) и по потреби коригује све поремећаје, надокнађује изгубљену течност и крв, дозира све лекове и осигура потпуно одсуство бола током и после операције. Анестетичар је завршио Средњу и Вишу медицинску школу или струковне студије и додатно је едукован за послове анестетичара. Улога анестетичара је да уз специјалисту анестезиолога прати функције Вашег организма и обавља техничке процедуре.

Основна брига анестезиолога је да безболно и сигурно поднесете операцију, али исто тако да Вас припреми за операцију и да брине о Вама у постоперативном току.

Важан део припреме за операцију је и Ваш сусрет са анестезиологом у анестезиолошкој амбуланти. Анестезија и операција утичу на цео Ваш организам, не само на орган који се оперише. Из овог разлога је важно да анестезиолог зна што више о Вашем здрављу. Важно је да искрено одговорите на питања о ранијим и актуелним болестима, ранијим операцијама, лековима које узимате, алергијама, навикама (пушењу, узимању алкохола, стимулативних и опојних средстава). Анестезиолог не поставља ова питања да би Вас оптужио него да би одабрао најбољи вид анестезије за Вас и како би се што боље припремио за евентуалне компликације које су у вези са Вашим здравственим стањем.

Уколико не можете запамтити имена лекова које узимате понесите паковање лека. Такође понесите медицинску документацију о ранијим операцијама и болестима. Приликом овог сусрета анестезиолог ће Вам објаснити могућност избора анестезије, предност и ризике појединих врста анестезије и одлучити да ли су потребна додатна лабораторијска испитивања, специјалистичке консултације и промене у терапији коју узимате због Ваших хроничних обољења. Од индикације за операцију (хитност) зависи хоће ли ризици бити прихватљиви или ће на захтев анестезиолога операција бити одложена у циљу смањења периоперативних ризика. Циљ ове припреме је да у тренутку операције будете у што бољем здравственом стању како би се смањили ризици операције и анестезије. Приликом овог прегледа слободно и без страха постављајте питања уколико Вам нешто није јасно.

Приликом доласка у анестезиолошку амбуланту потребно је донети:

- упут
- лабораторијске анализе не старије од месец дана: комплетна крвна слика, основне биохемијске анализе, скрининг фактора коагулације
- крвну групу – званичан документ
- ЕКГ налаз не старији од месец дана
- РТГ слику срца и плућа не старију од шест месеци (не треба за децу и иначе здраве млађе особе)
- медицинску документацију везану за оперативни захват који се планира – извештај хирурга

- ранију медицинску документацију

Анестезиолог ће Вас обићи и у болници дан пре операције како би проверио да ли је било промена у Вашем здравственом стању након прегледа у амбуланти и да Вам да упутства пре операције. Важно је да иза поноћи уочи операције не узимате храну и течност јер при уводу у анестезију желудац треба да буде празан. Потребно је да са површине тела уклоните све сувишне, као и све предмете који нису трајно фиксирани у устима, оку итд. (пр. протеза, контактна сочива, накит). Потребно је скинути лак са ноктију.

Пре него Вас одведу у операциону салу добићете премедикацију која ће Вас смирити. Након те инекције немојте устајати из кревета.

По доласку у операциону салу анестетичар ће Вам пласирати интравенску канилу, укључити интравенски инфузију и прикључити на апарате помоћу којих анестезиолог прати Ваше виталне функције.

У одлуци о избору анестезије поштују се жеље пацијента, уколико постоји могућност избора, али одлука о избору врсте анестезије је искључива обавеза анестезиолога. Он ту одлуку доноси интегришући сва знања, Ваше здравствено стање, захтеве саме хируршке или дијагностичке процедуре и искуство.

Две су основне врсте анестезије: општа и регионална.

Код опште анестезије дају се лекови који изазивају стање губитка свести и губитак осећаја бола- болесник није свестан хируршког захвата нити осталих догађања око њега. Општа инхалациона анестезија је техника у којој анестезију постижемо и одржавамо анестетицима у гасовитом облику, које пацијент удише. За те потребе користи се мешавина анестетичких гасова са кисеоником и ваздухом. Општа интравенска анестезија је техника у којој анестезију постижемо давањем анестетика венским путем. Општу анестезију за хируршке процедуре најчешће постижемо комбинацијом интравенских и инхалационих анестетика, лекова против болова (опијатних аналгетика) и лекова за опуштање мишића (мишићних релаксаната).

Код регионалне анестезије анестезиолог даје локални анестетик у близини нерава или нервних снопова и на тај начин учини неосетљивим део тела на којем се изводи операција. Болесник може бити будан за време операције или може добити лек који ће изазвати седацију или лаки сан.

За неке од дијагностичких и терапијских процедура биће примењена седација као самостална техника. Седација је лековима изазвано стање умирења или депресије централног нервног система, уз снижен ниво свести пацијента, очуване одбрамбене рефлексе, могућност спонтаног дисања и вербалног контакта са болесником. Седацијом се смањује страх и напетост, а аналго-седацијом додатно и осећање бола.

За време операције анестезиолог води анестезију и истовремено надзире Ваше виталне функције као што су: рад срца, крвни притисак, дисање, температура тела.

Анестезиолог је одговоран и за надокнаду течности, крви и деривата крви за време операције.

По завршетку дијагностичке, терапијске или хируршке процедуре, болесник се буди у јединици интензивног лечења или у соби за буђење. У оба случаја налази се под будним оком анестезиолошког тима и адекватним мониторингом. Понекад је након интервенције потребна механичка вентилација. Поред тога, због неопходности праћења виталних функција можете бити прикључени на бројне апарате који могу да изазивају осећај непријатности. Битно је да их не дирате и не скидате са себе, јер они су намењени Вашем лечењу и надзору Вашег стања. Уколико осећате бол, обратите се лекару или медицинској сестри.

Када ће болесник бити отпуштен из болнице зависи пре свега од интервенције која је спроведена у анестезији. Уз нове генерације инхалационих и интравенских анестетика, чије је време дејства могуће контролисати или укинути у кратком року, болесника је могуће послати кући већ неколико сати после анестезије. По завршетку анестезиолошког поступка из болнице одлазите искључиво са пратњом, не смете активно учествовати у саобраћају, руковати моторним возилом или управљати машинама.

Здравим животним навикама које искључују пушење или неконтролисано узимање лекова, умереношћу у исхрани, одржавањем добре физичке кондиције, редовним годишњим систематским прегледима и придржавањем прописане хроничне терапије, значајно се смањују ризици са којима се можете сусрести током дијагностичких, терапијских и хируршких процедура у анестезији.

Данас је анестезија безбедна и учесталост озбиљних компликација је врло мала, али понекада и поред стручно вођене анестезије није могуће избећи компликације. Анестезиолог у свом раду користи многе лекове који могу бити јаки алергени или показати токсична својства. Осим тога примењује и разне инвазивне процедуре које могу нарушити природни интегритет тела болесника.

Током анестезије и у постоперативном току може доћи до следећих компликација:

- при општој анестезији: мучнина с повраћањем, бол у грлу и мишићима, смањен ниво свести, отежано дисање и сметње при дисању, поремећај рада срца и циркулације, алергијске реакције, повреда зуба, повреда гласних жица, одређено присуство свести током оперативног захвата
- при регионалној анестезији: шум у ушима, сметње вида, поспаност, успорени рад срца,пад крвног притиска, дужа неосетљивост анестезираног подручја, парализа, бол на месту убода, крвни подлив на месту убода, тешкоће са мокрењем, главобоља, недовољна аналгезија.

У свом раду анестезиолог у многоме зависи од обучености и ефикасности осталих чланова медицинског тима, опремљености установе као и ефикасности самог здравственог система. Све претходно набројано, и још много чинилаца утиче на ефикасност рада

анестезиолога. Све то са собом носи известан ризик са којим болесник мора бити упознат и сагласан.